

Jodi Picoult

DE KLEINE GETUIGE

the house of books

Oorspronkelijke titel

Perfect Match

Uitgave

Washington Square Press, New York

Published by arrangement with the original publisher, Pocket Books, New York,
a division of Simon & Schuster, Inc.

Copyright © 2002 by Jodi Picoult

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2007 by The House of Books,
Vianen/Antwerpen

Vertaling

Joke Meijer

Omslagontwerp

marliesvisser.nl

Omslagfoto

Getty Images/Cristian Baitg

Foto auteur

Michael Piazza

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

www.thehouseofbooks.com

ISBN 978 90 443 3545 3

D/2012/8899/92

NUR 302

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PROLOOG

Toen het monster uiteindelijk binnenkwam, droeg hij een masker.

Ze staaarde hem aan, verbaasd dat niemand anders de vermomming had doorzien. Hij was de buurman die zijn forsythia water gaf. Hij was de onbekende die glimlachend in de lift stond. Hij was de aardige man die een kleuter bij de hand nam om hem te helpen oversteken. *Zien jullie het dan niet?* wilde ze schreeuwen. *Weten jullie het dan niet?*

De stoel onder haar was meedogenloos hard. Als een schoolmeisje zat ze erop met gevouwen handen en rechte rug. Maar haar hart was totaal van slag, alsof er een kwal in haar borst kronkelde. Sinds wanneer moest ze zichzelf er bewust aan herinneren adem te blijven halen?

Twee gerechtsbodes leidden hem langs de tafel van de openbare aanklager, langs de rechter, en naar de tafel van de verdediging. Vanuit de hoek klonk het gezoem van een tv-camera. Het was een vertrouwd tafereel, maar ze besepte dat ze het nooit vanuit deze hoek had gezien. *Verander het gezichtspunt en het perspectief is totaal anders.*

De waarheid zat in haar schoot, zwaar als een kind. Ze ging dit doen.

Die waarheid had haar ervan moeten weerhouden, maar in plaats

daarvan vloeide zij als sterkedrank door haar ledematen. Voor het eerst sinds weken had ze niet meer het gevoel dat ze slaapwandelde op de bodem van de oceaan, dat haar brandende longen teerden op de adem die ze had gehaald voordat ze onderging, een ademtocht die dieper en doordachter was geweest als ze had geweten wat komen ging. Op deze afschuwelijke plek, kijkend naar deze afschuwelijke man, voelde ze zich opeens weer normaal. En met dat gevoel kwamen de heerlijkste normale gedachten boven: dat ze de keukentafel na het ontbijt niet had schoongemaakt; dat het vermiste bibliotheekboek achter de mand met vuile was lag; dat haar auto tweeduizend kilometer geleden een onderhoudsbeurt had moeten krijgen. En ook dat in de volgende ogenblikken de gerechtsbodes die hem escorteerden zich zouden terugtrekken om hem de gelegenheid te geven met zijn advocaat te overleggen.

Haar vingers gleden in haar handtas over het zachtleren etui van haar chequeboek, over haar zonnebril, een lippenstift, een chocoladetoffee. Ze vond wat ze zocht en pakte het vast, verrast dat het net zo vertrouwd aanvoelde als de hand van haar man.

Een stap, twee stappen, drie. Meer waren er niet nodig om dicht genoeg bij het monster te komen om zijn angst te ruiken, om de zwarte kraag van zijn jas tegen de witte boord te zien afsteken. Zwart en wit, daar kwam het uiteindelijk op neer.

Heel even vroeg ze zich af waarom niemand haar had tegengehouden. Waarom niemand had beseft dat dit ogenblik onvermijdelijk was; dat ze hier zou komen en het gewoon zou doen. Zelfs nu hielden de mensen die haar het beste kenden haar niet tegen toen ze van haar stoel kwam.

Op dat moment realiseerde ze zich dat ze zelf in vermomming was, net als het monster. Zo slim, zo *authentiek*, dat niemand wist in wie ze was veranderd. Maar nu voelde ze dat haar dekmantel uiteen begon te vallen. Laat de hele wereld het maar zien, dacht ze, toen het masker afviel. En terwijl ze het wapen tegen het hoofd van de beklagde zette en en vier keer snel achter elkaar vuurde, wist ze dat ze op dit moment zichzelf niet zou hebben herkend.

DEEL I

Wanneer we zonder reden worden geslagen, zouden we hard moeten terugslaan, heel hard, om degene die ons geslagen heeft te leren zoiets nooit nóg een keer te doen.

Charlotte Brontë, *Jane Eyre*

We zijn in het bos, alleen wij tweeën. Ik heb mijn beste gympen aan, die met de regenboogveters en de plek op de hiel waar Mason op heeft geknauwd toen hij nog een pup was. Ze neemt grotere stappen dan ik, maar het is een spel: ik probeer in het gat te springen dat haar schoenen achterlaten. Ik ben een kikker; ik ben een kangoeroe; ik ben een tovenaar.

Als ik loop klinkt het alsof er cornflakes op een bord worden gestrooid.

Krak. 'Mijn benen doen zeer,' zeg ik tegen haar.

'Het duurt nog heel even.'

'Ik wil niet lopen,' zeg ik, en ik ga meteen zitten, want als ik niet verder ga, doet zij het ook niet.

Ze buigt zich voorover en wijst, maar de bomen zijn als de benen van grote mensen waar ik niet achter kan kijken. 'Zie je hem al?' vraagt ze.

Ik schud mijn hoofd. Ook als ik hem wel had kunnen zien, zou ik het niet hebben gezegd.

Ze pakt me op en zet me op haar schouders. 'De vijver,' zegt ze. 'Kun je de vijver zien?'

Nu zie ik hem wel. Het is een stuk hemel dat op de grond ligt.

Wie maakt de hemel weer heel als hij kapot is?

EEN

Bij slotpleidooien ben ik altijd op mijn best geweest. Ik kan met een vrijwel blanco hoofd een rechtszaal binnenkomen, de juryleden aankijken en een speech houden die hen naar gerechtigheid doet snakken. Van losse eindjes word ik gek. Ik moet een zaak netjes afwikkelen voordat ik die achter me kan laten en aan een nieuwe kan beginnen. Mijn baas zegt tegen iedereen die het horen wil dat hij liever aanklagers inhuurt die in een vroeger leven kelner of dienstster zijn geweest, ofwel mensen die met volle dienbladen kunnen jongleren. Maar ik heb op de cadeauverpakingsafdeling van Filene gewerkt om mijn rechtenstudie te kunnen betalen, en dat is te merken.

Vanochtend heb ik een slotzitting over een verkrachting en een hoorzitting over een competentiekwestie. Vanmiddag een bespreking met een DNA-expert over de bloedvlek in een autowrak, waar de aangetroffen hersenresten niet van de dronken bestuurder waren en ook niet van de omgekomen vrouwelijke passagier. Dat speelt allemaal door mijn hoofd wanneer Caleb zijn hoofd om de badkamerdeur steekt. Zijn gezicht komt als een maan in de spiegel op. ‘Hoe is het met Nathaniel?’

Ik draai de kraan dicht en wikkel een handdoek om me heen. ‘Die slaapt,’ zeg ik.

Caleb is bezig geweest vanuit de schuur zijn pick-up vol te laden.

Hij doet in steenwerk – tegelpaden, haarden, granieten trappen, stenen muren. Hij ruikt naar de winter, een geur die Maine bereikt in de tijd dat de appels er geoogst kunnen worden. Zijn flanellen overhemd is bestoft van de zakken beton.

‘En zijn koorts?’ vraagt Caleb, terwijl hij zijn handen wast.

‘Niets aan de hand,’ antwoord ik, hoewel ik het niet heb gecontroleerd. Ik ben vanochtend nog helemaal niet bij mijn zoon geweest.

Ik hoop dat het waar zal worden als ik het maar krachtig genoeg wens. Zo ziek was Nathaniel de afgelopen nacht nu ook weer niet, zijn temperatuur was nog geen achtendertig. Hij leek me niet helemaal zichzelf, maar dat is geen reden hem niet gewoon naar school te sturen, vooral niet op een dag dat ik naar de rechtbank moet. Zoals elke werkende moeder zit ik tussen twee kwaden gevangen. Vanwege mijn werk kan ik me niet voor honderd procent aan mijn gezin wijden, en vanwege mijn gezin kan ik me niet voor honderd procent aan mijn werk wijden. Op dit soort momenten ben ik doodsbang dat het een keer fout loopt.

‘Ik zou wel thuis willen blijven,’ zegt Caleb, ‘maar ik moet bij die bespreking zijn. Fred heeft vandaag een afspraak met de cliënten om naar de plannen te komen kijken, en dat betekent dat alles op rolletjes moet lopen.’ Hij kijkt op zijn horloge en kreunt. ‘Eigenlijk was ik tien minuten geleden al te laat.’ Zijn dag begint vroeg en eindigt vroeg, net als bij de meeste onderaannemers. Dat betekent dat het mijn taak is Nathaniel naar school te brengen, terwijl Caleb de pick-up aan het laden is. Hij scharrelt om me heen en pakt zijn portefeuille en honkbalpet. ‘Je stuurt hem toch niet naar school als hij ziek is, hè?’

‘Natuurlijk niet,’ zeg ik, maar ik voel de hitte in mijn hals opkruipen. Met twee aspirientjes moet het lukken. Ik kan klaar zijn met de verkrachtingszaak voordat juf Lydia me belt dat ik mijn zoon moet komen halen. Terwijl ik dit bedenk, haat ik mezelf erom.

‘Nina.’ Caleb legt zijn grote handen op mijn schouders. Ik ben verliefd geworden op Caleb vanwege zijn handen. Die kunnen me het gevoel geven dat ik een zeepbel ben die op barsten staat, maar ook de kracht om overeind te blijven als ik dreig in te storten.

Ik leg mijn handen op die van Caleb. ‘Je hoeft je echt geen zorgen

over hem te maken,' zeg ik nadrukkelijk. De kracht van positief denken. 'Het komt allemaal goed,' voeg ik er met mijn overtuigendste advocatenglimlach aan toe.

Caleb heeft even tijd nodig om het te geloven. Hij is slim, maar ook methodisch en zorgvuldig. Hij zal het ene project tot in de puntjes afmaken voordat hij aan het volgende begint, en net zo weloverwogen zijn de beslissingen die hij neemt. Zeven jaar lang heb ik gehoopt dat iets van die bedachtzaamheid af zou slijten doordat ik elke nacht naast hem lag, alsof een levenlang samen onze uitersten tot elkaar zou brengen.

'Ik haal Nathaniel om halfvijf op,' zegt Caleb, een zin die in de taal van het ouderschap hetzelfde betekent als het vroegere *ik hou van je*.

Ik voel zijn lippen op mijn kruin terwijl ik mijn rok aan de achterkant dichttrits. 'Ik ben tegen zessen thuis.' *Ik hou ook van jou*.

Hij loopt naar de deur, en als ik opkijk vallen me ineens zijn brede schouders op, zijn scheve grijns, zijn grote bouwvakkerslaarzen. Caleb ziet me kijken.

'Nina,' zeg hij met een nog schevere grijns, 'Jij komt ook nog te laat.'

De wekker op het nachtkastje geeft 7:41 aan. Ik heb negentien minuten om mijn zoon wakker te maken en eten te geven, hem in zijn kleren en autozitje te hijsen en door Biddeford naar zijn school te rijden met genoeg tijd over om tegen negenen in het gerechtsgebouw in Alfred te zijn.

Mijn zoon is een formidabele slaper, een in beddengoed gewikkelde orkaan. Zijn blonde haar is te lang; hij had allang een knipbeurt moeten hebben. Ik ga op de rand van het bed zitten. Wat maken die paar seconden uit als je naar een wonder zit te kijken?

Het was niet te voorzien dat ik vijf jaar geleden zwanger zou worden. Ik had niet verwacht ooit nog kinderen te krijgen nadat die slager van een gynaecoloog een ovariaalcyste had verwijderd toen ik tweeëntwintig was. Toen ik me wekenlang zwak voelde en voortdurend moest braken, ben ik naar een internist gegaan. Ik was ervan overtuigd dat ik stervende was aan een dodelijke parasiet, of dat mijn lichaam zijn eigen organen afstootte. Maar de

bloedtest wees uit dat er niets aan de hand was. In plaats daarvan was er iets zo onmogelijks aan de hand dat ik de uitslag van het lab aan de binnenkant van het medicijnkastje heb geplakt: de bewijslast.

Nathaniel lijkt jonger als hij slaapt, met de ene hand onder zijn wang gekromd en de andere om een knuffelkikker. Er zijn avonden dat ik naar hem ga zitten kijken en me erover verbaas dat ik dit jongetje dat me zo heeft veranderd vijf jaar geleden nog niet kende. Vijf jaar geleden had ik niet kunnen zeggen dat het oogwit van een kind helderder is dan verse sneeuw; dat de hals van een kleine jongen zijn mooiste lichaamswelving is. Het zou nooit in me zijn opgekomen om van een theedoek een piratensjaal te vouwen en achter de hond aan te sluipen vanwege zijn begraven schatten, of op een regenachtige zondag uit te zoeken hoeveel seconden het duurt voordat een marshmallow in de magnetron ontploft. Het gezicht dat ik de wereld toon is niet hetzelfde dat ik voor Nathaniel bewaar. Nadat ik jarenlang de wereld als een reeks absoluutheden heb beschouwd, heeft hij me geleerd hoe ik uit de tussenliggende schakeringen nieuwe mogelijkheden kan putten.

Ik zou liegen als ik zei dat ik nooit rechten was gaan studeren of openbaar aanklager was geworden als ik wel verwacht had kinderen te krijgen. Het is een veeleisende baan die je mee naar huis neemt en waarvan je je niet even vrijmaakt voor een kleutervoetbalwedstrijd of kersttoneelstukje. Eerlijk gezegd heb ik mijn werk altijd heerlijk gevonden, en ik identificeer mezelf ermee. *Hallo, ik ben Nina Frost, hulpofficier van justitie*. Maar ik ben ook Nathaniels moeder, en dat label zou ik voor geen goud willen missen. Er is geen meerderheidsaandeel, ik besta uit twee gelijke helften. Maar in tegenstelling tot ouders die 's nachts wakker liggen van angst over wat er met hun kind kan gebeuren, heb ik de mogelijkheid er iets aan te doen. Ik ben een van de vijftig advocaten van justitie die belast zijn met het veilig maken van de staat Maine voordat Nathaniel er zijn weg gaat zoeken.

Nu raak ik zijn voorhoofd aan – het is koel – en ik glimlach. Met mijn vinger volg ik de lichte welving van zijn hals en de omtrek van zijn lippen. In zijn slaap slaat hij mijn hand weg en verbergt zijn

vuisten onder de dekens. ‘Hé,’ fluister ik in zijn oor. ‘We moeten opschieten.’ Als hij zich niet verroert, trek ik de dekens weg en stijgt de doordringende ammoniaklucht van urine op uit de matras.

Niet vandaag. Maar ik glimlach, zoals als de dokter voorschrijft wanneer mijn vijfjarige zoon, die al drie jaar zindelijk is, dit soort ongelukjes krijgt. Als hij zijn ogen opendoet – Calebs ogen, bruin, sprankelend en zo onweerstaanbaar dat mensen me vroeger op straat aanhielden om met mijn baby in zijn wandelwagen te spelen – zie ik heel even zijn angst dat hij gestraft zal worden. ‘Nathaniel,’ zeg ik zuchtend, ‘die dingen gebeuren nu eenmaal.’ Ik help hem uit bed en begin zijn vochtige pyjama uit te trekken, maar hij verzet zich hevig.

Ik deins terug als een wilde uithaal op mijn slaap terechtkomt. ‘Jezus, Nathaniel!’ snauw ik. Maar het is niet zijn schuld dat ik te laat ben; het is niet zijn schuld dat hij in bed heeft geplast. Ik haal diep adem en trek het nachtgoed over zijn enkels. ‘Laten we je eerst maar eens wassen, oké?’ zeg ik op zachtere toon, en gelaten glijdt zijn hand in de mijne.

Mijn zoon is doorgaans vrolijk van aard. Hij hoort muziek in het gesmoorde verkeerslawaaï en spreekt de taal van de schildpadden. Hij klautert liever dan hij loopt. Hij beziet de wereld met de eerbied van een dichter. De jongen die me nu lusteloos aankijkt boven de rand van het bad herken ik bijna niet.

‘Ik ben niet boos op je.’ Nathaniel slaat zijn ogen neer. ‘Iedereen heeft weleens een ongelukje. Weet je nog dat ik vorig jaar met de auto over je fiets heen reed? Je was kwaad, maar je wist dat ik het niet met opzet had gedaan. Toch?’ Ik kan het evengoed tegen een van Calebs granietblokken hebben. ‘Goed, als je niet meer met me wilt praten...’ Maar ook dat kan hem niet tot een reactie bewegen. ‘Weet je wat? Je mag vandaag je Disney World-sweatshirt aan. Dat is twee dagen achter elkaar.’

Als het aan hem lag, droeg Nathaniel het elke dag. Op zijn kamer haal ik alle laden overhoop, maar vind het uiteindelijk tussen de lakens die in een hoop op de vloer liggen. Hij grist het eruit en wil het over zijn hoofd trekken.

‘Wacht even,’ zeg ik, en ik neem het hem af. ‘Ik weet dat ik het beloofd heb, maar het zit onder de pies. Dit kun je niet naar school

aan. Het moet eerst gewassen worden.’ Nathaniels onderlip begint te trillen, en ineens ben ik – de gehaaide onderhandelaar – bereid tot handjeklap. ‘Lieverd, ik beloof je dat ik het vanavond zal wassen. Maar nu heb ik even je hulp nodig. We moeten snel ontbijten zodat we op tijd kunnen vertrekken. Goed?’

Tien minuten later zijn we het eens dankzij mijn volledige overgave. Nathaniel heeft het Disney World-sweatshirt aan dat met de hand is gewassen, snel door de droger is gehaald en met huidierdeodorant is besproeid. Misschien is juf Lydia er allergisch voor; misschien ziet niemand de vlek boven Mickeys brede glimlach. Ik houd twee dozen met ontbijtvlokken op.

‘Welke?’ Nathaniel haalt zijn schouders op. Ik begin bijna te geloven dat zijn zwijgzaamheid niets met schaamte heeft te maken, maar dat hij er een slaatje uit wil slaan. En het werkt nog ook.

Ik zet hem aan de keukenbar met een kom Cheerio’s (honing/noten) terwijl ik zijn lunch inpak. ‘Noedels,’ zeg ik opgewekt, in een poging hem op te vrolijken. ‘En wat hebben we hier? Een kippenpootje! Drie Oreo’s... En ook selderijstengels zodat juf Lydia niet tegen mama over gezonde voeding begint te zeuren. Zo.’ Ik doe de lunchbox dicht en stop hem in Nathaniels rugzak, pak een banaan voor mijn eigen ontbijt en check vervolgens de klok op de magnetron. Ik geef Nathaniel nog twee aspirientjes – voor die ene keer kan het geen kwaad en Caleb komt het nooit te weten. ‘Oké,’ zeg ik, ‘we moeten weg.’

Nathaniel trekt langzaam zijn sneakers aan en steekt zijn voet naar me uit om zijn veters te laten vastknopen. Hij kan zelf zijn fleecjack dichtritsen en zijn rugzak omdoen, die gigantisch lijkt op zijn smalle rug. Van achteren doet hij me denken aan Atlas die de wereld op zijn schouders torst.

In de auto laat ik Nathaniels lievelingscassette horen – het *White Album* van The Beatles – maar zelfs ‘Rocky Raccoon’ kan hem niet opvrolijken. Kennelijk is hij met het verkeerde been uit bed gestapt – het natte bed, denk ik met een zucht. Een stemmetje in me zegt dat ik dankbaar moet zijn dat het over een kwartier het probleem van iemand anders zal zijn.

In de achteruitkijkspiegel zie ik dat Nathaniel met de riem van zijn rugzak zit te spelen en deze in tweeën en drieën vouwt. We ko-

men bij het stopteken aan de voet van de heuvel. ‘Nathaniel,’ fluister ik, net luid genoeg om boven het gebrom van de motor hoorbaar te zijn. Wanneer hij opkijkt, kijk ik scheel en steek mijn tong uit.

Langzaam verschijnt er een glimlach op zijn gezicht, de langzame glimlach van zijn vader.

Op het dashboard zie ik dat het 7:56 is. Vier minuten voor op het schema.

Het gaat beter dan ik had verwacht.

Caleb Frost ziet het zo: je bouwt een muur om iets ongewensts buiten te sluiten of iets kostbaars binnen te houden. Hij denkt er vaak aan als hij aan het werk is en glinsterend graniet en bonkig kalksteen op en aan elkaar metselt: een dikke, rechte, driedimensionale puzzel langs de rand van een gazon. Hij denkt graag aan de gezinnen binnen de vesting die hij construeert: afgescheiden, veilig, beschermd. Natuurlijk is het belachelijk. Zijn stenen muren reiken nauwelijks tot de heup en hebben niets met vestingen te maken. Er zitten grote openingen in voor opritten, paden en wijnstokken. Maar elke keer dat hij langs een constructie rijdt die hij eigenhandig heeft gebouwd, stelt hij zich voor dat ouders en kinderen aan het avondmaal zitten en omsloten worden door veiligheid en harmonie. Dat zijn stenen funderingen de basis hebben gelegd voor emotionele fundamenten.

Hij staat aan de rand van het terrein van de Warrens, samen met Fred, hun aannemer. Iedereen wacht op Calebs presentatie. Nu staat het land vol met berken en esdoorns, waarvan sommige zijn gemarkeerd om de mogelijke ligging van het huis en het rioolstelsel aan te geven. Meneer en mevrouw Warren staan dicht bij elkaar. Zij is zwanger. Haar buik raakt de heup van haar man.

‘Goed,’ begint Caleb. Hij moet deze mensen ervan overtuigen dat ze een stenen muur om hun huis nodig hebben in plaats van het twee meter hoge hek dat ze eveneens overwegen. Maar woorden zijn niet zijn specialiteit, dat is meer iets voor Nina. Fred naast hem schraapt waarschuwend zijn keel.

Caleb kan dit echtpaar niet naar de mond praten. Hij kan alleen zien wat voor hen in het verschiep ligt: een wit huis in koloniale stijl

met een beschutte veranda. Een labrador die achter vlinders aan springt. Een perk met bloembollen die volgend jaar tulpen zullen zijn. Een klein meisje dat op een driewieler met wapperende wimpels aan de handvatten de oprit afrijdt, totdat ze de barrière bereikt die Caleb heeft geschapen – de grens, zoals haar is gezegd, tot waar ze veilig is.

Hij ziet zichzelf werken aan deze plek en een solide fundament creëren op een stuk land waar eerder niets heeft gestaan. Hij ziet dit gezin, dat tegen die tijd met z'n drieën is, binnen zijn muren genesteld. 'Mevrouw Warren,' vraagt Caleb glimlachend wanneer hij eindelijk de juiste woorden heeft gevonden. 'Wanneer verwacht u de baby?'

Op de speelplaats staat Lettie Wiggs achteraf in een hoekje te huilen. Dat doet ze zo vaak. Ze beweert dat Danny haar heeft gestompt, hoewel ze alleen maar wil dat juf Lydia naar haar toe komt rennen. Danny weet het, juf Lydia weet het, iedereen weet het behalve Lettie, die maar blijft huilen alsof ze er beter van kan worden.

Hij loopt langs haar heen. Ook langs Danny, die Danny niet meer is, maar een zeerover die zich na een schipbreuk aan een kist heeft vastgeklampt.

'Hoi, Nathaniel,' zegt Brianna. 'Moet je kijken.' Ze zit gehurkt achter de houten schuur met de voetballen die zo zacht zijn als rijpe meloenen en met de speelgoedbulldozer waarin je maar vijf minuten mag zitten voordat er een ander aan de beurt is. Een spin heeft een zilverkleurig web geweven vanaf het hout tot het hek erachter. In de zijdeachtige draden is iets vastgeknoopt.

'Dat is een vlieg.' Cole duwt zijn bril over zijn neus omhoog. 'De spin heeft hem ingepakt voor zijn avondeten.'

'Gadver,' zegt Brianna, maar ze buigt zich ernaar toe.

Nathaniel staat erbij met zijn handen in zijn zakken. Hij denkt aan de vlieg, hoe die in het web vloog en vast kwam te zitten, net als die keer dat hijzelf afgelopen winter in een sneeuwbank terecht kwam en zijn laars verloor in de modder op de bodem. Hij vraagt zich af of de vlieg nu net zo angstig is als hij toen hij zonder laars door de sneeuw had gelopen en bang was voor wat zijn

moeder zou zeggen. Waarschijnlijk had de vlieg gewoon besloten even rust te nemen. Waarschijnlijk was hij even gestopt om naar de zon te kijken die er door het web uitzag als een regenboog, en had de spin hem te pakken voordat hij kon weggelopen.

‘Wedden dat ze eerst zijn hoofd opeet?’ zegt Cole.

Nathaniel stelt zich voor hoe de vleugels van de vlieg door de draden stevig op zijn rug zijn vastgeklemd. Hij heft zijn hand en slaat het web kapot. Dan loopt hij weg.

Brianna is woedend. ‘Hé!’ schreeuwt ze. En dan: ‘*Juf Lydia!*’

Maar Nathaniel luistert niet. Hij kijkt op naar de bovenbalken van de schommels en het klimrek met de glijbaan die glanst als het lemmet van een mes. Het rek steekt een paar centimeter boven de glijbaan uit. Hij pakt de treden van de houten ladder vast en begint te klimmen.

Juf Lydia ziet hem niet. Vanonder zijn sneakers valt een regen van grind en zand naar beneden, maar hij blijft in evenwicht. Hier boven is hij nog groter dan zijn vader. Hij bedenkt dat er in de wolk achter hem misschien wel een engel ligt te slapen.

Nathaniel sluit zijn ogen en springt, met zijn armen langs zijn zij gedrukt, net als de vleugels van de vlieg. Hij probeert niet zijn val te breken, maar laat zich gewoon neerkomen, want het doet minder pijn dan al het andere.

‘De beste croissants,’ zegt Peter Eberhardt alsof we midden in een gesprek zitten, hoewel ik net naast hem bij de koffieautomaat ben komen staan.

‘De Rive Gauche in Parijs,’ antwoord ik. Eigenlijk hadden we wel midden in een gesprek kunnen zitten, alleen zet dit zich al jaren voort.

‘En iets dichterbij huis?’

Daar moet ik even over nadenken. ‘Mamie’s.’ Dat is een eetgelegenheid in Springvale. ‘Slechtste kapsel?’

Peter lacht. ‘Dat van mij op een klassenfoto toen ik dertien was.’

‘Slechtste kapper, bedoel ik eigenlijk.’

‘O, oké. Degene bij wie Angeline zich laat permanenten.’ Hij duwt me een beker koffie in de hand, maar ik moet zo lachen dat er wat over de rand gutst. Angeline is de griffier van het South Dis-

trict Court, en haar coiffure heeft veel weg van een portie vlinderpasta die op haar hoofd is gedrapeerd.

Het is een spel tussen Peter en mij. Het begon toen we allebei hulpofficieren in het West District waren en we onze tijd tussen Springvale en York verdeelden. In Maine kunnen beklagden zich voor de rechtbank schuldig of onschuldig verklaren, of een gesprek met de openbare aanklager aanvragen. Peter en ik zaten dan tegenover elkaar aan een bureau die aanvragen uit te spelen als azen in een spelletje poker. *Doe jij die verkeersovertreding maar, ik ben er spuugzat van. Oké, maar dat betekent dat jij die huisvredebreuk krijgt.* Ik zie Peter veel minder vaak nu we allebei met zware misdrijven in een hoger gerechtshof zijn belast, maar hij is nog steeds degene met wie ik me het meest verwant voel.

‘Beste citaat van de dag?’

Het is pas halfelf, dus het beste kan nog komen. Maar ik zet mijn advocatengezicht op en kijk Peter ernstig aan terwijl ik hem een instantversie geef van mijn slotpleidooi in de verkrachtingszaak. ‘In feite, dames en heren, is er maar één daad die verachtelijker en ook gewelddadiger zou zijn dan wat deze man heeft gedaan, en dat is hem vrij te spreken, zodat hij het opnieuw kan doen.’

Peter fluit door het spleetje tussen zijn voortanden. ‘Je gaat helemaal voor het theater, hè?’

‘Daar word ik goed voor betaald.’ Ik roer creamer door mijn koffie en zie het samenklonteren op het oppervlak. Op de een of andere manier doet het me denken aan het autowrak met de herenresten. ‘Hoe gaat het met die zaak over huiselijk geweld?’

‘Begrijp me niet verkeerd, maar ik heb het helemaal gehad met slachtoffers. Ze zijn zo...’

‘Zielig?’ zeg ik droog.

‘Precies!’ Peter zucht. ‘Zou het niet prettig zijn zo’n zaak te kunnen behandelen zonder al die emotionele bagage?’

‘Dan kun je net zo goed advocaat van de tegenpartij worden.’ Ik neem een slok koffie en zet de beker neer. ‘Weet je, het liefst heb ik een zaak zonder ook maar één slachtoffer.’

Peter lacht. ‘Arme Nina. Heb je straks niet een hoorzitting over die competentiekwestie?’

‘Ja, en?’

‘Elke keer dat je Fisher Carrington moet aankijken zie je eruit als... als ik op die klassenfoto. Op het punt om dodelijk vernederd te worden.’

Als openbare aanklagers hebben we een schrale relatie met de plaatselijke strafpleiters. Voor de meesten kunnen we nog wel respect opbrengen, want ze doen tenslotte gewoon hun werk. Maar Carrington is een ander verhaal. Opgeleid op Harvard, zilvergrijs haar, statig en waardig. Hij is de gedistingeerde oudere heer die vaderlijke adviezen geeft. Hij is het soort man die jury's over het algemeen willen geloven. Het is ons allemaal weleens overkomen: we stapelen het ene harde bewijs op het andere voor zijn Paul Newman-blauwe ogen en veelbetekenende glimlach, en de beklaagde geeft ons het nakijken.

Onnodig te zeggen dat we Fisher Carrington haten.

Dat ik het bij de hoorzitting tegen hem moet opnemen is als in de hel komen en ontdekken dat er alleen rauwe lever te eten is: de ene vernedering na de andere.

In juridische zin wordt competentie gedefinieerd als het vermogen om zodanig te communiceren dat degene die de feiten verzamelt het kan begrijpen. Een hond mag dan drugs kunnen opsporen, hij kan niet getuigen. Als kinderen het middelpunt zijn in een zaak over seksueel misbruik – waarbij de verdachte niet heeft bekend – is er maar één manier om tot een veroordeling te komen en dat is door het kind zelf te laten getuigen. Maar voordat zoiets gebeurt, moet de rechter vaststellen dat de getuige kan communiceren, het verschil weet tussen waarheid en leugen, en ook beseft dat je voor de rechtbank de waarheid moet vertellen. Dus als ik een zaak van seksueel misbruik aanhangig maak waarbij een kind is betrokken, dien ik automatisch een verzoek tot een competentiezitting in.

Stel dat je vijf jaar oud bent en de moed hebt opgebracht om tegen je moeder te zeggen dat je vader je elke avond verkracht, ook al heeft hij gedreigd je te vermoorden als je er iets van zei. Dan moet je naar een rechtszaal die je zo groot lijkt als een voetbalstadion. Je moet antwoorden op de vragen van een openbare aanklager. En dan moet je antwoord geven op de vragen die een vreemde op je afvuurt, een advocaat die je zo in de war maakt dat

je begint te huilen en hem vraagt ermee op te houden. En omdat elke beklagde het recht heeft zijn aanklager aan te kijken, gebeurt dat allemaal terwijl je vader je op een paar meter afstand zit aan te staren.

Dan kunnen er twee dingen gebeuren. Of je wordt niet competent bevonden om als getuige te worden gehoord, wat inhoudt dat de rechter je naar huis stuurt en je niet meer hoeft terug te komen, al heb je nog wekenlang nachtmerries over die advocaat met al die afschuwelijke vragen en over de blik op het gezicht van je vader. Waarschijnlijk zal het misbruik dan gewoon doorgaan. Of je wordt competent bevonden en gebeurt het allemaal opnieuw, maar nu terwijl tientallen mensen naar je kijken.

Ik mag dan openbaar aanklager zijn, ik ben ook de eerste om toe te geven dat je in het Amerikaanse rechtssysteem geen recht krijgt als je niet op een bepaalde manier kunt communiceren. Ik heb talloze zaken van seksueel misbruik behandeld en honderden kinderen in de getuigenbank gezien. Ik ben zo'n aanklager geweest die net zo lang duwt en trekt totdat ze met tegenzin de droomwereld loslaten die ze hebben gecreëerd om de waarheid te verdringen. En dat alles om een veroordeling te krijgen. Ik weet hoe traumatiserend een competentiezitting voor een kind kan zijn. Zelfs als ik die win, kan niemand me ervan overtuigen dat het kind daarmee geholpen is.

Zoals de meeste advocaten behandelt Fisher Carrington kinderen met respect wanneer ze op hun hoge kruk in de getuigenbank zitten. Hij probeert ze niet in de war te brengen en gedraagt zich als een opa die lolly's geeft als ze de waarheid vertellen. Van twee zaken waarin we tegenover elkaar stonden, wist hij in de eerste het kind tot incompetent getuige te laten verklaren. In de tweede wist ik zijn cliënt veroordeeld te krijgen.

De beklagde bracht drie jaar in de cel door.

Zijn slachtoffer zeven jaar in therapie.

Ik kijk op naar Peter. 'Zaak met het gunstigste scenario,' daag ik hem uit.

'Hè?'

'Precies,' zeg ik zacht. 'Dat bedoel ik.'

Rachel was vijf toen haar ouders uit elkaar gingen. Het was zo'n scheiding met geheime bankrekeningen, veel gescheld over en weer, en potten verf die 's nachts over de oprit werden uitgestort. Een week later zei Rachel tegen haar moeder dat haar vader altijd zijn vinger in haar vagina stak.

Ze vertelde me dat ze die ene keer een Kleine-Zeermeerminnachtpon droeg en Froot Loops aan de keukentafel zat te eten. Een andere keer had ze een roze Assepoesternachtpon aan en zat ze in de slaapkamer van haar ouders naar een *Franklin*-video te kijken. Miriam, Rachels moeder, heeft bevestigd dat haar dochter zowel een Kleine-Zeemeermin- als een Assepoesternachtpon had toen ze drie jaar oud was. Ze herinnert zich dat ze de *Franklin*-video van haar schoonzusje had geleend. In die tijd waren haar man en zij nog bij elkaar. Het kwam toen weleens voor dat ze haar man alleen liet met hun kleine meid.

Veel mensen zullen zich afvragen hoe een vijfjarig meisje zich in hemelsnaam kan herinneren wat er met haar gebeurde toen ze drie was. Nathaniel weet niet eens meer wat hij *gisteren* heeft gedaan. Maar zij hebben Rachel niet steeds weer hetzelfde verhaal horen vertellen. Zij hebben niet met de psychiaters gepraat die zeggen dat een traumatische gebeurtenis als een doorn in een kinderkeel blijft steken. Zij zien niet – en ik wel – hoe Rachel is opgebloeid sinds haar vader uit haar leven is verdwenen. Maar toch, hoe kan ik de wereld van welk kind dan ook inschatten? Stel dat de man die veroordeeld wordt het werkelijke slachtoffer is?

Vandaag zit Rachel in mijn bureaustoel rondjes te draaien. Haar vlechten reiken tot op haar schouders en haar beentjes lijken wel luciferhoutjes. Dit is niet de beste plek om rustig te praten, maar dat is het nooit in mijn kantoor waar politiemannen in- en uitlopen. En natuurlijk kiest de secretaresse die ik met de andere hulp-officieren deel dit moment uit om een dossier op mijn bureau te leggen.

'Gaat het lang duren?' vraagt Miriam, die haar blik niet van haar dochter afwendt.

'Ik hoop het niet,' zeg ik. Dan begroet ik Rachels oma die tijdens de hoorzitting op de publieke tribune zal zitten om haar kleindochter emotioneel te ondersteunen. Miriam wordt daar niet toegelaten

omdat ze zelf getuige is. Nog zoiets: het kind in de getuigenbank heeft niet eens het veilige gevoel dat haar moeder bij haar is.

‘Is dit echt nodig?’ vraagt Miriam voor de honderdste keer.

‘Ja,’ zeg ik toonloos, en ik kijk haar recht aan. ‘Uw ex-man heeft ons aanbod van een schuldbekentenis met strafvermindering afgeslagen. Dat betekent dat Rachels getuigenverklaring het enige middel is om te bewijzen dat het is gebeurd.’ Ik kniel voor Rachel neer en houd de draaistoel stil. ‘Zal ik je eens wat zeggen?’ beken ik. ‘Als de deur dicht is draai ik ook wel eens rondjes.’

Rachel vouwt haar armen om een knuffelbeest. ‘Word je dan dui-zelig?’

‘Nee, dan doe ik alsof ik vlieg.’

De deur gaat open, en Patrick, mijn aloude vriend, steekt zijn hoofd naar binnen. Hij is keurig in het pak in plaats van in zijn gebruikelijke rechercheurskloffie. ‘Hé, Nina. Heb je gehoord dat het postkantoor de postzegelserie Beroemde Strafpleiters moest terugnemen? De mensen wisten niet op welke kant ze moesten spugen.’

‘Rechercheur Ducharme,’ zeg ik afgemeten, ‘ik ben nu even bezig.’

Hij bloost, waardoor zijn ogen nog blauwer lijken. Vroeger pestte ik hem er altijd mee. Toen we ongeveer Rachels leeftijd hadden, wist ik hem ervan te overtuigen dat zijn ogen blauw waren omdat er lucht in zijn schedel zat in plaats van hersenen.

‘Sorry, dat wist ik niet.’ Meteen heeft hij de vrouwen in het vertrek voor zich ingenomen. Als hij wilde zouden ze op zijn verzoek ter plekke een koprol maken. Maar Patrick zou zoiets nooit willen.

‘Mevrouw Frost,’ zegt hij formeel, ‘gaat onze bespreking van vanmiddag nog door?’

Onze bespreking is een al heel lang bestaande wekelijkse lunchafpraak in een eenvoudig eetcafé in Sanford.

‘Die gaat door.’ Ik brand van nieuwsgierigheid om te horen waarom Patrick er zo piekfijn uitziet en wat hem naar dit gerechtsgebouw heeft gebracht. Een rechercheur van Biddeford verwacht je eerder in de districtsrechtbank. Maar het zal even moeten wachten. Wanneer Patrick de deur achter zich heeft dichtgedaan, wend ik me weer tot Rachel. ‘Ik zie dat je vandaag een vriendje hebt meegebracht. Volgens mij ben jij de eerste die een nijlpaard aan rechter McAvoy wil laten zien.’

‘Ze heet Louise.’

‘Mooie naam. En je haar zit ook heel mooi.’

‘Ik heb vanochtend pannenkoeken gegeten,’ zegt Rachel.

Ik werp Miriam een goedkeurende blik toe. Het is van het grootste belang dat Rachel goed heeft ontbeten. ‘Het is tien uur. We moeten weg.’

Er staan tranen in Miriams ogen als ze voor Rachel neerhurkt. ‘Nu moet mama even buiten wachten,’ zegt ze. Ze doet haar uiterste best niet te huilen, maar in haar stem klinkt de pijn door.

Toen Nathaniel twee was, brak hij zijn arm. Ik was bij hem toen op de eerstehulp de arm werd gezet en in het gips werd gelegd. Hij was heel dapper en heeft geen kik gegeven, maar zijn vrije hand greep de mijne zo krampachtig vast dat zijn nagels halvemantjes in mijn handpalm achterlieten. Al die tijd dacht ik eraan dat ik met liefde mijn eigen arm zou breken als ik daarmee de pijn van mijn zoon kon verzachten.

Rachel is een betrekkelijk gemakkelijk kind. Ze is nerveus, maar niet bang. Miriam heeft de juiste beslissing genomen. Ik zal dit voor allebei zo pijnloos mogelijk maken.

‘Mama,’ zegt Rachel, wanneer de werkelijkheid als een orkaan op haar af stormt. Haar nijlpaard valt op de vloer. Er is geen andere manier om het te beschrijven: ze probeert in haar moeder te kruipen.

Ik loop mijn kantoor uit en sluit de deur, want ik heb werk te doen.

‘Meneer Carrington,’ vraagt de rechter, ‘waarom zetten we een vijfjarig kind in de getuigenbank? Is er geen andere manier om deze zaak op te lossen?’

Fisher slaat zijn benen over elkaar en trekt lichtjes zijn wenkbrauwen op. Hij is een meester in gezichtsuitdrukkingen. ‘Edelachtbare, ik ben wel de laatste die deze zaak wil continueren.’

Ach, is het heus?

‘Maar mijn cliënt kan het aanbod van het OM niet accepteren. Vanaf de eerste dag dat hij op mijn kantoor kwam, heeft hij de beschuldigingen ontkend. Bovendien heeft het OM geen fysieke bewijzen en geen getuigen... Het enige wat mevrouw Frost heeft is

een kind met een moeder die er alles voor overheeft om haar ex-man te vernietigen.’

‘Het kan ons niet schelen of hij al dan niet de cel ingaat, edelachtbare,’ interrumpeer ik. ‘We willen alleen dat hij zijn voogdij en bezoekrecht opgeeft.’

‘Mijn cliënt is Rachels biologische vader. Hij denkt dat het kind tegen hem is opgezet en is niet bereid zijn ouderlijke rechten prijs te geven op een dochter die hij liefheeft en koestert.’

Blablabla. Ik luister niet eens. Dat hoeft ook niet. Fisher heeft zijn hele verhaal al tegen mij gehouden toen hij belde om mijn aanbod af te wijzen.

‘Goed dan,’ zegt rechter McAvoy zuchtend. ‘Laat haar maar komen.’

De enige aanwezigen in de rechtszaal zijn Rachel, haar oma, de rechter, Fisher, de beklaagde en ik. Rachel zit naast haar grootmoeder aan de staart van haar knuffelnijlpaard te draaien. Ik breng haar naar de getuigenbank, maar als ze gaat zitten, kan ze niet over de rand heen kijken.

Rechter McAvoy zegt tegen de griffier: ‘Roger, ga even achter kijken of je een kruk voor Rachel kunt vinden.’

Het duurt een paar minuten voordat we kunnen beginnen.

‘Hallo, Rachel. Hoe gaat het met je?’ vraag ik.

‘Goed,’ zegt ze op bedeesde fluistertoon.

‘Mag ik dichterbij de getuige komen, edelachtbare?’ Van dichtbij zal ik minder bedreigend overkomen. Ik blijf zo breed glimlachen dat mijn kaken er pijn van doen. ‘Kun je me je volledige naam zeggen, Rachel?’

‘Rachel Elizabeth Marx.’

‘En hoe oud ben je?’

‘Vijf.’ Ze houdt vijf vingers op om het te benadrukken.

‘Heb je een partijtje gehad op je verjaardag?’

‘Ja.’ Rachel aarzelt en voegt er dan aan toe: ‘Een prinsessenfeest.’

‘Dat is vast heel leuk geweest. Heb je cadeautjes gekregen?’

‘Ja, de barbie die kan rugzwemmen.’

‘Wie wonen er bij je, Rachel?’

‘Mama,’ zegt ze, maar haar ogen glijden naar de tafel van de verdediging.

‘Woont er nog iemand anders bij je?’

‘Nu niet meer,’ fluistert ze.

‘Woonde er vroeger nog iemand anders bij je?’

Rachel knikt. ‘Papa.’

‘Ga je naar school, Rachel?’

‘Ik zit in de klas van mevrouw Montgomery.’

‘Moet je je daar aan regels houden?’

‘Ja. Je mag niet slaan en je moet je hand opsteken als je iets wilt zeggen en je mag niet tegen de glijbaan opklimmen.’

‘Wat gebeurt er als je je niet aan die regels houdt?’

‘Dan wordt de juf boos.’

‘Begrijp je het verschil tussen liegen en de waarheid zeggen?’

‘De waarheid is als je vertelt wat er gebeurd is en je liegt als je iets verzint.’

‘Heel goed. En de regel in deze rechtszaal is dat je de waarheid moet zeggen als we je iets vragen. Je mag niets verzinnen. Begrijp je dat?’

‘Ja.’

‘Wat gebeurt er als je liegt tegen je moeder?’

‘Dan wordt ze boos.’

‘Kun je beloven dat je vandaag alleen de waarheid zult vertellen?’

‘Oké.’

Ik haal diep adem. De eerste hindernis is genomen. ‘Rachel, die meneer daar met het grijze haar is meneer Carrington. Hij wil je ook een paar vragen stellen. Vind je dat goed?’

‘Oké,’ zegt Rachel, maar nu wordt ze nerveus. Op dit deel kon ik haar niet voorbereiden omdat ik zelf niet weet hoe het zal verlopen.

Fisher staat op, een en al vaderlijke bescherming uitstralend. ‘Hallo, Rachel.’

Ze knijpt haar ogen wantrouwend samen. *Goed zo, meidje.* ‘Hallo.’

‘Hoe heet dat beertje van je?’

‘Het is een nijlpaard.’ Rachel zegt het met de verachting van een kind voor een volwassene die niet begrijpt dat de emmer op haar hoofd een ruimtelyk is.

‘Ken je de man die naast me aan tafel zit?’

‘Dat is mijn papa.’

‘Heb je je papa de laatste tijd nog gezien?’

‘Nee.’

‘Maar je weet nog wel dat jij en papa en mama samen in hetzelfde huis woonden?’ Fisher heeft zijn handen in zijn zakken gestoken. Zijn stem is fluweelzacht.

‘Ja.’

‘Hebben mama en papa in dat huis veel ruziegemaakt?’

‘Ja.’

‘En toen is papa weggegaan?’

Rachel knikt, maar herinnert zich dan dat ze me had beloofd alle antwoorden hardop uit te spreken. ‘Ja,’ mompelt ze.

‘Toen papa niet meer thuis woonde, heb je iemand verteld dat er iets met je gebeurd was... Iets wat met je papa te maken had, is het niet?’

‘Uh-huh.’

‘Heb je iemand verteld dat papa je plasplekje had aangeraakt?’

‘Ja.’

‘Aan wie heb je dat verteld?’

‘Aan mama.’

‘Wat deed mama toen je dat zei?’

‘Ze huilde.’

‘Weet je nog hoe oud je was toen papa je daar aanraakte?’

Rachel kauwt op haar lip. ‘Ik was toen nog heel klein.’

‘Ging je al naar school?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Weet je nog of het koud buiten was of warm?’

‘Eh... weet ik niet.’

‘Weet je nog of het buiten licht was of donker?’

Rachel schudt van nee en schuift heen en weer op haar kruk.

‘Was mama thuis?’

‘Weet ik niet,’ fluistert ze.

De moed zakt me in de schoenen. Op dit punt gaan we haar kwijtraken.

‘Je zei dat je naar *Franklin* zat te kijken. Was dat op tv of was het een video?’

Rachel heeft nu geen oogcontact meer met Fisher of met een van ons. ‘Weet ik niet.’

‘Dat geeft niet, Rachel,’ zegt Fisher kalm. ‘Het valt soms niet mee om je iets te herinneren.’

Achter de aanklagerstafel rol ik met mijn ogen.

‘Rachel, heb je met je mama gesproken voordat je naar de rechtbank kwam?’

Eindelijk iets wat ze weet. Rachel heft met een trotse glimlach haar hoofd op. ‘Ja!’

‘Heb je er vanochtend voor het eerst met je mama over gepraat of je naar de rechtbank zou komen?’

‘Nee.’

‘Heb je Nina al eerder dan vandaag ontmoet?’

‘Uh-huh.’

Fisher glimlacht. ‘Hoeveel keer heb je met haar gepraat?’

‘Een heleboel keer.’

‘Een heleboel keer. Heeft ze je verteld wat je moest zeggen als je hier was?’

‘Ja.’

‘Heeft ze je verteld dat je moest zeggen dat papa je had aangeraakt?’

‘Ja.’

‘Heeft mama je verteld dat je moest zeggen dat papa je had aangeraakt?’

Rachel knikt. Haar vlechtjes dansen op haar schouders. ‘Uh-huh.’

Ik ben al bezig mijn dossier over deze zaak te sluiten. Ik weet waar Fisher op uit is en wat hij heeft aangericht.

‘Rachel,’ zegt hij, ‘heeft mama verteld wat er zou gebeuren als je hier vandaag zei dat papa je op dat plekje heeft aangeraakt?’

‘Ja, ze zei dat ze trots op me zou zijn.’

‘Dank je wel, Rachel,’ zegt Fisher, en hij gaat zitten.

Tien minuten later staan Fisher en ik in het kantoor van de rechter.

‘Mevrouw Frost, ik suggereer niet dat u het kind woorden in de mond hebt gelegd,’ zegt de rechter. ‘Maar wel dat ze gelooft dat ze doet wat u en haar moeder willen.’

‘Edelachtbare...’ begin ik.

‘Mevrouw Frost, de loyaliteit van een kind jegens haar moeder is veel sterker dan haar loyaliteit jegens een eedaflegging. Onder deze omstandigheden zou een mogelijke veroordeling trouwens nietig kunnen worden verklaard.’ Hij kijkt me niet zonder sympathie aan. ‘Misschien ziet het er over zes maanden anders uit, Nina.’ De rechter schraapt zijn keel. ‘Naar mijn oordeel is de getuige niet geschikt om voor de rechtbank gehoord te worden. Heeft het OM nog een andere motie met betrekking tot deze zaak?’

Ik voel Fishers ogen op me gericht, meelevend in plaats van triomfantelijk, en dat maakt me woedend. ‘Ik zal met moeder en kind moeten praten, maar ik denk dat het OM een verzoek tot niet-ontvankelijkverklaring zonder voorbehoud zal indienen.’ Het betekent dat we de zaak opnieuw aanhangig zullen maken als Rachel ouder is. Misschien heeft Rachel daar de moed niet voor. Of misschien wil haar moeder verder met haar leven en het verleden laten rusten. Ik weet dat de rechter dat ook weet, maar geen van ons beiden kan er iets aan doen. Zo werkt het systeem nu eenmaal.

Fisher Carrington en ik lopen het kantoor uit. ‘Dank u, mevrouw,’ zegt hij, en ik zeg niets terug. Als elkaar afstotende tegenpolen gaan we elk een andere richting uit.

De redenen waarom ik kwaad ben. 1) Ik heb verloren. 2) Ik werd verondersteld aan Rachels kant te staan, maar ik heb haar niet geholpen. Tenslotte ben ik degene die haar een competentiezitting heb laten doormaken en het was allemaal tevergeefs.

Maar niets daarvan is van mijn gezicht af te lezen als ik me naar Rachel buig die in mijn kantoor zit te wachten. ‘Je bent vandaag heel dapper geweest. Ik weet dat je de waarheid hebt verteld. Ik ben trots op je, en mama is ook trots op je. Je hebt het zo goed gedaan dat je het nooit opnieuw hoeft te doen.’ Ik kijk haar daarbij recht in de ogen, zodat ze weet dat ik het meen, dat ze deze lof heeft verdiend. ‘Nu moet ik met je moeder praten, Rachel. Wil je even buiten bij oma wachten?’

Nog voordat Rachel de deur achter zich heeft dichtgetrokken, vraagt Miriam wanhopig: ‘Wat is daarbinnen in godsnaam gebeurd?’

‘De rechter heeft Rachel niet competent bevonden.’ Ik vertel over de getuigenverklaring die ze niet heeft gehoord. ‘Het betekent dat we uw ex-man niet kunnen vervolgen.’

‘Hoe moet ik haar dan beschermen?’

Ik leg mijn handen op mijn bureau en klamp me vast aan de rand. ‘U hebt een advocaat die u in uw scheiding bijstaat, mevrouw Marx. En ik wil hem met liefde voor u bellen. Bovendien is er nog steeds een onderzoek van de kinderbescherming gaande. Misschien kunnen zij iets doen om de bezoeken te beperken of er toezicht op te houden, maar het feit blijft dat we hem op dit moment niet strafrechtelijk kunnen vervolgen. Misschien wel als Rachel ouder is.’

‘Maar dan heeft hij het haar talloze keren opnieuw aangedaan.’

Ik kan hier niets op zeggen, want het is waarschijnlijk zo.

Miriam stort voor mijn ogen in. Ik heb het zo vaak meegemaakt. Sterke moeders die het gewoon begeven. Ze wiegt heen en weer met haar armen strak om haar lichaam geklemd.

‘Mevrouw Marx... Als ik iets voor u...’

‘Wat zou u in mijn plaats doen?’ zegt ze gesmoord.

‘Dit hebt u niet van mij,’ zeg ik zacht. ‘Maar ik zou weggaan en Rachel meenemen.’

Enkele minuten later zie ik door het raam Miriam Marx in haar handtas zoeken. Haar autosleutels, denk ik. En mogelijk ook haar uiteindelijke besluit.

Er zijn veel dingen die Patrick in Nina aantrekkelijk vindt, maar haar grootste kracht is de manier waarop ze haar entree maakt. *Performance*, noemde zijn moeder het altijd als Nina de keuken van de Ducharmes binnenwerfelde, een koekje uit de trommel nam en dan bleef staan alsof ze iemand de kans wilde geven het van haar af te pakken. Ook al is zijn rug naar de deur toegekeerd, hij weet gewoon wanneer Nina binnenkomt. Hij voelt het aan de tinteling in zijn nek, hij ziet het aan de hoofden die zich ineens omdraaien.

Vandaag zit hij aan een lege bar. Tequila Mockingbird is een stamcafé voor smerissen, wat betekent dat het er pas tegen de avond druk wordt. Hij heeft zich weleens afgevraagd of de tent op maandag alleen vroeg opengaat vanwege hun wekelijkse lunch. Hij

kijkt op zijn horloge. Zoals altijd is hij te vroeg, maar hij wil niet het ogenblik missen dat ze binnenkomt en haar blik feilloos zijn kant uit gaat.

Stuyvesant, de barkeeper, neemt een tarotkaart van het spel. Zo te zien is hij aan het patiencen. Patrick schudt zijn hoofd. 'Daar zijn ze niet voor bedoeld, hoor.'

'Ik zou niet weten wat ik er anders mee moet doen.' Hij sorteert ze op onderwerp: staven, bekers, zwaarden, pentagrammen. 'Ze zijn in het damestoilet achtergelaten.' De barkeeper drukt zijn sigaret uit en volgt Patricks blik naar de deur. 'Jezus,' zegt hij. 'Wanneer ga je het haar vertellen?'

'Wat vertellen?'

Maar Stuyvesant schudt alleen zijn hoofd en schuift het stapeltje kaarten door naar Patrick. 'Hier. Jij hebt ze harder nodig dan ik.'

'Wat bedoel je?' vraagt Patrick, maar op dat moment komt Nina binnen. Ineens is het alsof hij zich in een weide vol krekels bevindt en voelt hij zich licht in zijn hoofd worden, totdat hij voor hij het weet uit zijn stoel is opgestaan.

'Altijd een gentleman,' zegt Nina, en ze gooit haar grote zwarte tas onder de bar.

'En nog een politieman ook,' zegt Patrick glimlachend. 'Kun je nagaan.'

Ze is al jaren niet meer het meisje van hiernaast. Vroeger had ze sproeten, een spijkerbroek met gaten in de knieën en een strak naar achteren gebonden paardenstaart. Nu draagt ze designerkleding en wordt haar haar al vijf jaar in hetzelfde bobkapsel gestyled. Maar wanneer Patrick dicht naast haar zit, ruikt hij nog steeds hun kindertijd.

Nina kijkt naar zijn uniform terwijl Stuyvesant een kop koffie voor haar neerzet. 'Heb je geen schone kleren meer?'

'Ik heb de hele ochtend op een basisschool over een veilige Halloween moeten praten. De baas stond erop dat ik mijn uniform aanhad.' Voordat ze het hoeft te vragen, reikt hij haar twee suikerklontjes aan. 'Hoe ging je hoorzitting?'

'De getuige is niet competent bevonden.' Ze zegt het zonder enige emotie, maar Patrick kent haar goed genoeg om te weten dat ze het verschrikkelijk vindt. Nina roert in haar koffie en kijkt dan

glimlachend naar hem op. ‘Maar goed, ik heb een zaak voor je. En wel mijn afspraak om twee uur.’

Patrick laat zijn kin op zijn hand steunen. Toen hij in militaire dienst ging, studeerde Nina rechten. Toen al was ze zijn beste vriendin. Terwijl hij diende op het USS *John F. Kennedy* in de Perzische Golf ontving hij om de dag een brief van haar, en daarmee indirect het leven dat hij had kunnen leiden. Hij leerde de meest gehate docenten van de universiteit van Maine kennen. Hij ontdekte hoe zwaar het examen was om tot de advocatuur te worden toegelaten. Hij las over haar verliefdheid op Caleb Frost, die net het tegelpad naar de bibliotheek had gelegd. *Waarheen zal het leiden?* had ze gevraagd. En Caleb had geantwoord: *Waar zal dat toe leiden?*

Tegen de tijd dat Patricks dienstdag ten einde liep, was Nina getrouwd. Hij overwoog zich in illustere plaatsen als Shawnee, Pocatello of Hickory te vestigen. Hij huurde een bestelbus en reed er vijftienhonderd kilometer mee van New York City naar Riley in Kansas. Maar uiteindelijk kwam hij weer terug naar Biddeford omdat hij er gewoon naar terugverlangde.

‘En toen,’ zegt Nina, ‘sprong er een varken in de botervloot en was het hele etentje verpest.’

‘Echt waar?’ Patrick lacht en voelt zich betrappt. ‘En wat deed de gastvrouw?’

‘Je luistert verdomme niet, Patrick.’

‘Natuurlijk luister ik wel. Maar jezus, Nina. Hersenresten op de klep boven de passagiersstoel die niet afkomstig zijn van een inzittende? Dat is net zo waarschijnlijk als een varken dat in de botervloot springt.’ Hij schudt zijn hoofd. ‘Wie laat zijn hersenschors nu achter in een auto waar hij niet in heeft gezeten?’

‘Zeg jij het maar. Jij bent recherché.’

‘Oké. Ik zie maar één mogelijkheid. De auto is gerenoveerd. Jouw beklagde heeft hem tweedehands gekocht, zonder te weten dat de vorige eigenaar zich op een afgelegen plek voor zijn kop heeft geschoten. De wagen is zodanig opgeknapt dat hij weer verkocht kan worden... maar niet zonder het alziend oog van Maines OM-lab.’

Nina roert in haar koffie en pakt een frietje van Patricks bord. ‘Niet onmogelijk,’ geeft ze toe. ‘Ik zal de auto natrekken.’

‘Ik kan je de naam geven van iemand die ooit als informant voor ons heeft gewerkt. Hij had een autoherstelbedrijf voordat hij dealer werd.’

‘Ik wil zijn hele dossier zien. Leg het maar in mijn brievenbus thuis.’

Patrick schudt zijn hoofd. ‘Gaat niet. Tegen de regels.’

‘Kom nou,’ zegt Nina lachend. ‘Het is toch geen bombrief?’ Maar Patrick blijft serieus. Voor hem bestaat de wereld uit regels. ‘Goed, dan leg je het maar bij de voordeur.’ Ze kijkt omlaag als haar pieper klinkt en haalt hem uit de tailleband van haar rok. ‘O, verdomme.’

‘Problemen?’

‘Nathaniels school.’ Ze neemt haar mobieltje uit haar zwarte tas en toetst een nummer in. ‘Hallo, met Nina Frost. Ja, natuurlijk. Nee, ik begrijp het.’ Ze sluit af en toetst opnieuw in. ‘Peter, met mij. Luister, ik ben net gebeld door Nathaniels school. Ik moet hem ophalen, want Caleb is aan het werk. Ik moet twee moties tegenhouden over rijden onder invloed. Kun jij ze overnemen? Kan me niet schelen wat je doet, maar ik wil ervan af. Ja? Bedankt.’

‘Wat is er met Nathaniel?’ vraagt Patrick wanneer ze het mobieltje weer in haar tas stopt. ‘Is hij ziek?’

Nina ontwijkt zijn blik. Het lijkt wel alsof ze in verlegenheid is gebracht. ‘Nee, ze zeiden uitdrukkelijk van niet. We hadden een slechte start vanochtend. Ik denk dat hij gewoon even bij me op de veranda wil zitten.’

Patrick heeft heel wat uren met Nathaniel en Nina op de veranda doorgebracht. Hun favoriete spelletje in de herfst is onder het verdedden van chocoladetoffees te raden welk blad het eerst van een bepaalde boom zal vallen. Nina speelt om te winnen, zoals met alles in haar leven, maar beweert dan dat ze te vol zit om de winst te incasseren en geeft al haar snoep aan Nathaniel. Wanneer Nina bij haar zoon is, lijkt ze stralender, fleuriger, en ook zachter. Als ze met de hoofden dicht bij elkaar zitten te lachen, ziet Patrick haar niet als de advocate die ze nu is, maar als het meisje met wie hij vroeger kattenkwaad uithaalde.

‘Ik kan hem wel voor je ophalen,’ biedt hij aan.

‘O ja, je kunt hem alleen niet in mijn brievenbus achterlaten.’ Nina grijnst en grist de andere helft van Patricks sandwich van zijn

bord. ‘Bedankt, maar juf Lydia wil me persoonlijk spreken, en geloof me, je wilt die vrouw niet tegen je hebben.’ Ze neemt een hap en geeft dan de rest terug aan Patrick. ‘Ik bel je later nog.’ Ze is al het café uit voordat Patrick afscheid van haar kan nemen.

Hij kijkt haar na en vraagt zich af of ze het weleens rustig aan doet, of dat ze zo snel door haar leven gaat dat ze niet eens beseft welk traject ze heeft afgelegd. Misschien weet ze niet eens meer wat ze gisteren heeft gedaan. Hij weet dat Nina zal vergeten hem te bellen. In plaats daarvan zal hij haar bellen en vragen of Nathaniel oké is. Ze zal zich verontschuldigen en zeggen dat ze hem aldoor had willen bellen. En Patrick zal het haar vergeven, zoals altijd.

‘Misdragen?’ herhaal ik, juf Lydia aankijkend. ‘Heeft Nathaniel weer tegen Danny gezegd dat ik hem in de gevangenis zou stoppen als hij niet met z’n dinosaurus mocht spelen?’

‘Nee, deze keer gaat het om agressief gedrag. Nathaniel heeft het werk van andere kinderen vernield. Hij heeft blokken omgegooid en op de tekening van een klein meisje gekrast.’

Ik bied haar mijn overtuigendste glimlach. ‘Nathaniel was vanochtend niet helemaal zichzelf. Misschien is het een soort virus.’

Juf Lydia trekt haar wenkbrauwen op. ‘Dat denk ik niet, mevrouw Frost. Er zijn nog andere incidenten... Hij is vanochtend het klimrek opgeklommen en van bovenaf naar beneden gesprongen...’

‘Kinderen doen dat soort dingen toch voortdurend!’

‘Nina,’ zegt juf Lydia zacht – voor het eerst in vier jaar noemt ze me bij mijn voornaam. ‘Heeft Nathaniel iets gezegd voordat hij vanochtend naar school ging?’

‘Nou, natuurlijk...’ begin ik, en zwijg dan. Het bedplassen, het haastige ontbijt, zijn gelatenheid. Ik kan me veel van Nathaniel vanochtend herinneren, maar de enige stem die ik in mijn hoofd hoor, is die van mijzelf.

Ik zou de stem van mijn zoon overal herkennen. Hoog en sprankelend. Vaak heb ik gewenst dat ik zijn stem in een fles kon bewaren, zoals de Zeeheks de stem van de Kleine Zeemeermin stal. Zijn verhaspelingen – *pymaja*, *pasghetti*, *kindapaas* – waren drempels waardoor hij misschien niet te snel zou opgroeien. Als ik die zou

corrigeren zou hij misschien veel eerder groot worden dan me lief was. Eigenlijk gaat het me nu al te snel. Nathaniel haalt geen voor-naamwoorden meer door elkaar en heeft de diftongen onder de knie. Het enige spraakgebrek waar ik me nog aan kan vastklampen is zijn absolute onvermogen om de letters L en R uit te spreken.

Ik zie weer voor me hoe we aan de keukentafel zaten. Voor ons opgestapeld liggen pannenkoeken in de vorm van spookjes met ogen van chocoladevlokken. Samen met bacon en sinaasappelsap is dit het superontbijt waarmee we Nathaniel omkopen op de zondagen dat Caleb en ik ons schuldig genoeg voelen om naar de kerk te gaan. Een zonnestraal treft de rand van mijn glas en er verschijnt een regenboog op mijn bord. ‘Wat is het tegenovergestelde van links?’ vraag ik.

‘Wechts,’ zegt Nathaniel ogenblikkelijk.

Caleb wipt een pannenkoek om. Als kind heeft hij geslist. Als hij Nathaniel hoort praten wordt er een vernederend soort pijn bij hem opgeroepen, en ook de overtuiging dat zijn zoon genadeloos zal worden gepest. Hij vindt dat we Nathaniel moeten corrigeren en heeft juf Lydia gevraagd of zijn zoon niet beter spraaklessen kan krijgen. Hij denkt dat een kind dat volgend jaar naar de kleuterschool gaat de welsprekendheid van Laurence Olivier moet hebben. ‘Wat is het tegenovergestelde van recht?’ vraagt Caleb.

‘*Kwom.*’

‘*Krrrom.* Probeer het maar. *Krrrom.* En wat is het tegenovergestelde van rechts?’

‘Laat nou maar, Caleb,’ zeg ik.

Maar hij kan het niet. ‘Nathaniel, het tegenovergestelde van rechts is links. Dus het tegenovergestelde van *links* is...?’

Nathaniel denkt even na. ‘*Kwom.*’

‘God sta hem bij,’ mompelt Caleb als hij zich weer naar het fornuis toekeert.

Ik geef Nathaniel een knipoog. ‘Misschien doet hij dat al,’ zeg ik.

Op het parkeerterrein van de school ga ik op mijn hurken zitten zodat Nathaniel en ik elkaar recht kunnen aankijken. ‘Zeg me wat er aan de hand is, lieverd.’

Zijn kraag zit scheef en zijn handen zitten onder de rode vinger-

verf. Hij kijkt me met grote, donkere ogen aan en doet geen mond open.

Alle woorden die hij niet zegt komen als braaksel in mijn keel omhoog. ‘Lieverd?’ herhaal ik. ‘Nathaniel?’

We denken dat hij beter thuis kan zijn, had juf Lydia gezegd. *Misschien kunt u vanmiddag bij hem blijven*. ‘Is dat wat je wilt?’ vraag ik, en ik laat mijn handen van zijn schouders naar zijn zachte maanvormige gezicht glijden. ‘Samen met mij zijn?’ Met een gespannen glimlach druk ik hem tegen me aan. Hij is zwaar en warm en past naadloos in mijn armen, hoewel ik al in een veel vroegere fase van zijn leven wist dat we perfect bij elkaar pasten.

‘Heb je pijn in je keel?’ Hij schudt van nee.

‘Heb je ergens anders pijn?’ Hij schudt opnieuw zijn hoofd.

‘Is er iets op school gebeurd? Heeft iemand iets akeligs gezegd? Kun je me vertellen wat er gebeurd is?’

Drie vragen zijn te veel om te verwerken, dus ik verwacht geen antwoord. Toch blijf ik hopen op een reactie.

Kunnen keelamandelen zo opzwellen dat het de spraak belemmert? Kunnen streptokokken als een donderslag bij heldere hemel komen? Tast meningitis niet allereerst de hals aan?

Nathaniel doet zijn mond open – gelukkig, hij gaat het me vertellen – maar zijn mond is een holle, stille grot.

‘Het is oké,’ zeg ik, hoewel het niet oké is, in de verste verte niet.

We zitten al in de wachtkamer van de kinderarts als Caleb arriveert. Nathaniel zit met het houten treintje te spelen terwijl ik woedende blikken werp op de receptioniste die niet schijnt te begrijpen dat we een *noodgeval* zijn, dat mijn zoon zich niet voordoet als mijn zoon, dat het hier goddomme geen verkoudheidsje betreft, dat we een halfuur geleden al aan de beurt hadden moeten zijn.

Caleb loopt onmiddellijk op Nathaniel af en manoeuvreert zijn grote lijf in een speelplek die voor kinderen is bestemd. ‘Hé, maatje. Je voelt je niet zo lekker, hè?’

Nathaniel haalt zwijgend zijn schouders op. Hoeveel uur heeft hij nu al niets gezegd?

‘Heb je ergens pijn, Nathaniel?’ vraagt Caleb, en dan wordt het me te veel.

‘Dacht je soms dat ik dat niet heb gevraagd?’ snauw ik.

‘Dat weet ik niet, Nina. Ik was er niet bij.’

‘Nou, hij praat niet, Caleb. Wat ik ook zeg, hij reageert er niet op.’ Als ik dit tot me laat doordringen – de droevige waarheid dat de ziekte van mijn zoon geen waterpokken, bronchitis of een van al die andere dingen is die ik kan begrijpen – kan ik nauwelijks overeind blijven. Dit soort vreemde verschijnselen zijn altijd de voorbode van de grootste verschrikkingen, zoals een wrat die niet weggaat en zich uitzaait tot kanker, of een doffe hoofdpijn die een hersentumor blijkt te zijn. ‘Ik weet niet eens of hij wel hoort wat ik zeg. Wie weet is het een of ander virus of zoiets dat zijn stembanden heeft aangetast.’

‘Een virus.’ Caleb zwijgt even. ‘Gisteren voelde hij zich ziek en toch heb je hem vanochtend naar school gestuurd...’

‘Dus het is mijn schuld?’

Caleb kijkt me uitdrukingsloos aan. ‘Ik bedoel alleen dat je het de laatste tijd verschrikkelijk druk hebt gehad.’

‘Kan ik er wat aan doen dat ik niet mijn eigen werkuren kan bepalen zoals jij? Nou, sorry hoor. Ik zal de slachtoffers vragen of ze voortaan op een geschikter tijdstip verkracht of mishandeld kunnen worden.’

‘Nee, je hoopt alleen dat je zoon zo attent is om ziek te worden als je niet naar de rechtbank hoeft.’

Ik ben zo kwaad dat ik even niet weet wat ik moet zeggen. ‘Dat is zo...’

‘Het is waar, Nina. Hoe kan het kind van ieder ander belangrijker zijn dan je eigen kind?’

‘*Nathaniel?*’

De zachte stem van de kinderarts komt als een bijl tussen ons neer. De uitdrukking op haar gezicht kan ik niet helemaal doorgronden, en ik weet niet of ze naar Nathaniels zwijgzaamheid zal vragen of naar het gebrek eraan bij zijn ouders.

Het voelt alsof hij stenen heeft ingeslikt, alsof zijn keel vol zit met kiezels die gaan schuiven en schuren zodra hij geluid wil uitbrengen. Nathaniel ligt op de onderzoekstafel terwijl dokter Ortiz met zachte hand gelei onder zijn kin aanbrengt en dan een dikke, kie-

telende staaf over zijn keel rolt. Op het computerscherm verschijnen vage vlekken die niets met hem te maken hebben.

Hij kromt zijn pink in een scheur van de met leer beklede tafel. Vanbinnen zit schuim, een wolk die kapot getrokken kan worden.

‘Nathaniel,’ zegt dokter Ortiz, ‘wil je proberen iets tegen me te zeggen?’

Zijn vader en moeder kijken hem gespannen aan. Hij moet denken aan die keer in de dierentuin, toen hij twintig minuten lang voor een reptielenkooi had gestaan in de hoop dat de slang uit zijn schuilplaats zou kruipen als hij maar lang genoeg wachtte. Op dat moment wilde hij niets liever dan dat de ratelslang tevoorschijn kwam, maar die bleef zich verborgen houden. Nathaniel vraagt zich weleens af of de slang er ooit was geweest.

Nu tuit hij zijn mond. Hij voelt dat de achterkant van zijn keel opengaat als een roos. Het geluid stijgt op vanuit zijn buik en struikelt over de stenen die hem verstikken. Er komt niets over zijn lippen.

Dokter Ortiz buigt zich dichterbij hem toe. ‘Je kunt het, Nathaniel,’ dringt ze aan. ‘Probeer het maar.’

En hij probeert het ook. Hij spant zich zo in dat hij er buiten adem van raakt. Er is een woord dat als drijfhout achter zijn tong vastzit en hij wil het wanhopig graag tegen zijn ouders zeggen: *stop*.

‘Aan het echogram is niets bijzonders te zien,’ zegt dokter Ortiz. ‘Geen poliepen of zwelling van de stembanden, niets fysieks waardoor Nathaniel niet kan praten.’ Ze kijkt ons met haar lichtblauwe ogen aan. ‘Heeft Nathaniel onlangs nog andere medische problemen gehad?’

Caleb richt zijn blik op mij en ik wend me af. Goed, ik heb Nathaniel aspirine gegeven, goed, ik heb een schietgebedje gedaan dat hij niks mankeerde omdat ik zo’n drukke ochtend voor de boeg had. Negen van de tien moeders hadden hetzelfde gedaan, en de tiende zou er bijna voor zijn gezwicht.

‘Hij had buikpijn toen we gisteren van de kerk thuiskwamen,’ zegt Caleb. ‘En hij plast ’s nachts nog steeds in bed.’

Maar dat is geen medisch probleem. Dat heeft te maken met mon-

sters die zich onder zijn bed verbergen en boze mannen die door de ramen gluren, maar niet met plotseling stemverlies. Ik kijk naar het hoekje waar Nathaniel met blokken zit te spelen en zie dat hij bloost. Ineens ben ik kwaad op Caleb dat hij het ter sprake heeft gebracht.

Dokter Ortiz zet haar bril af en wrijft de glazen op aan haar shirt. ‘Wat lijkt op een fysieke aandoening, hoeft het niet altijd te zijn,’ zegt ze langzaam. ‘Soms heeft het met aandacht trekken te maken.’

Het is duidelijk dat ze mijn zoon niet zo goed kent als ik. Alsof een vijfjarige jongen tot zo’n geraffineerde gedachtegang in staat is.

‘Zonder dat hij het zich bewust is,’ vervolgt de arts, alsof ze mijn gedachten kan lezen.

‘Wat kunnen we doen?’ vraagt Caleb. Bijna gelijktijdig zeg ik: ‘Misschien moeten we met een specialist gaan praten.’

Dokter Ortiz reageert eerst op mijn opmerking. ‘Dat is precies wat ik wilde voorstellen. Ik zal dr. Robichaud bellen en vragen of ze u vanmiddag kan ontvangen.’

Kijk, zo komen we verder. Wat wij nodig hebben is een KNO-arts die gespecialiseerd is in dit soort dingen, iemand die Nathaniel even onderzoekt en meteen weet dat er iets miniems aan de hand is dat gemakkelijk genezen kan worden. ‘Aan welk ziekenhuis is dokter Robichaud verbonden?’ vraag ik.

‘Ze heeft haar praktijk in Portland,’ zegt de kinderarts. ‘Ze is psychiater.’

Juli. Het openbare zwembad. Eeneneveertig graden in Maine, een hitterecond.

‘En als ik zink?’ vraagt Nathaniel. We staan in het ondiepe deel en ik zie hem naar het water staren alsof het drijftand is.

‘Denk je nou echt dat ik dat zou laten gebeuren?’

Hij denkt er even over na. ‘Nee.’

‘Nou dan.’ Ik strek mijn armen naar hem uit.

‘Mam? En als dit nou een vuurkrater is?’

‘Dan zou ik nooit mijn badpak hebben aangetrokken.’

‘En als mijn armen en benen vergeten wat ze moeten doen?’

‘Dat gebeurt niet.’

‘Maar het zou wel kunnen.’

‘Dat is heel onwaarschijnlijk.’

‘Eén keer is genoeg,’ zegt Nathaniel ernstig, en ik besef dat hij me slotpleidooien in de douche heeft horen oefenen.

Ik krijg een idee. Ik haal diep adem, hef mijn armen, en laat me op de bodem van het zwembad zakken. Het water gonst in mijn oren en alles om me heen vertraagt. Ik tel tot vijf, en dan explodeert de blauwe onderwaterwereld om me heen. Ineens is Nathaniel onder water aan het zwemmen met zijn ogen vol sterren en met luchtbelletjes uit zijn mond en neus. Ik pak hem stevig vast en zwem naar de oppervlakte. ‘Je hebt me gered,’ zeg ik.

Nathaniel legt zijn handen om mijn gezicht. ‘Ik moest wel, zodat jij mij weer kon redden.’

Het eerste wat hij doet is een kikker tekenen die de maan opeet. Dr. Robichaud heeft geen zwart kleurpotlood, dus moet Nathaniel de avondhemel blauw maken. Hij drukt zo hard dat het potlood afbreekt, en vraagt zich dan af of iemand boos zal worden.

Maar niemand wordt boos.

Dr. Robichaud zei dat hij mocht doen wat hij wilde terwijl iedereen naar hem zat te kijken. ‘Iedereen’ waren zijn vader en moeder, en die nieuwe dokter met zulk wit haar dat hij haar schedel eronder kan zien. In de kamer staat een poppenhuis, een hobbelpaard voor kleinere kinderen dan Nathaniel, en een zitzak in de vorm van een honkbalhandschoen. Er zijn kleurpotloden, verfdozen, marionetten en poppen. Terwijl Nathaniel de ene bezigheid voor de andere verruilt, ziet hij dr. Robichaud op een klembord schrijven. Of misschien is ze ook aan het tekenen en heeft zij het zwarte kleurpotlood.

Af en toe stelt ze hem een vraag die hij niet kan beantwoorden, ook al zou hij het willen. *Hou je van kikkers, Nathaniel? En: Die stoel zit lekker, vind je niet?* Allemaal stomme vragen van volwassenen die niet eens het antwoord willen horen. Maar één keer zei dr. Robichaud iets waarop Nathaniel wel had willen reageren. Hij drukte de knop in van een kleine plastic bandrecorder en het geluid dat eruit kwam was vertrouwd: Halloween en tranen die in elkaar overvloeiden. ‘Dat zijn walvissen die zingen,’ zei dr. Robichaud. ‘Heb je dat al eens eerder gehoord?’

Ja, wilde Nathaniel zeggen, maar ik dacht dat ik het zelf was die vanbinnen huilde.

De dokter begint tegen zijn ouders te praten, moeilijke woorden die zijn oren in en uit glippen. Verveeld kijkt Nathaniel weer onder de tafel om het zwarte kleurpotlood te zoeken. Hij strijkt de hoeken van zijn tekening recht. Dan loopt hij naar de pop in de hoek.

Het is een jongenspop, ziet hij, wanneer hij hem omdraait. Nathaniel houdt niet van poppen. Hij speelt er niet mee. Maar toch pakt hij het figuurtje op dat verwrongen op de vloer ligt. Hij zet de armen en benen weer in de normale stand zodat het er niet meer uitziet alsof het een ongeluk heeft gehad.

Dan kijkt hij naar het kapotte kleurpotlood in zijn hand.

Wat een cliché. De psychiater begint over Freud. ‘Somatoforme stoornis is de huidige term voor wat Sigmund hysterie noemde bij jonge vrouwen wier reactie op een emotioneel trauma zich manifesteerde in fysieke aandoeningen zonder fysieke oorzaak. In beginsel,’ zegt dr. Robichaud, ‘kan de geest het lichaam ziek maken. Het gebeurt nu minder vaak dan in Freuds tijd omdat er nu veel meer uitingsmogelijkheden zijn. Maar het komt nog steeds voor, meestal bij kinderen die niet genoeg vocabulaire hebben om uit te leggen wat hun dwarszit.’

Ik kijk even naar Caleb of hij dit allemaal slikt. Het liefst wil ik met Nathaniel naar huis. Ik wil een expert bellen die ik ooit als getuige heb gevraagd, een KNO-arts in New York City, en hem vragen me door te verwijzen naar een specialist in Boston.

Gisteren was er niets met Nathaniel aan de hand. Ik ben geen psychiater, maar zelfs ik weet dat een zenuwinstorting niet van de ene op de andere dag komt.

‘Emotioneel trauma,’ zegt Caleb zacht. ‘Wat bijvoorbeeld?’

Dr. Robichaud zegt iets, maar ik hoor het niet. Mijn blik is gericht op Nathaniel, die in de hoek van de speelplek zit. Met zijn ene hand houdt hij een pop in zijn schoot met het gezicht naar beneden. Met de andere wringt hij een potlood in het poppenachterwerk. En zijn gezicht, o zijn gezicht... het is zo wit als een doek.

Ik heb dit zo vaak eerder gezien. Ik ben in het kantoor van honderden psychiaters geweest. Als een vlieg op de muur heb ik in een

hoekje gezeten wanneer een kind me liet zien wat het niet kan vertellen, wanneer een kind me het bewijs geeft dat ik nodig heb om een zaak aanhangig te maken.

Ineens zit ik bij Nathaniel op de vloer, met mijn handen op zijn schouders en met mijn ogen in de zijne. Een ogenblik later is hij in mijn armen. We wiegen heen en weer in een vacuüm. Geen van beiden kunnen we de woorden vinden om de waarheid uit te spreken.

Achter het schoolplein, in het bos aan de andere kant van de heuvel. Daar woont de heks.

We kennen haar allemaal. We geloven in haar. We hebben haar niet gezien, en dat is maar goed ook, want wie haar wel heeft gezien wordt meegenomen.

Ashleigh zegt dat de heks dichtbij is als je de wind in je nek voelt en je steeds moet huiveren. Ze draagt een flanellen jack dat haar onzichtbaar maakt. Ze maakt het geluid van vallende bladeren.

Willie zat in onze klas. Zijn ogen lagen zo diep in de kassen dat ze soms helemaal verdwenen, en hij rook naar sinaasappels. Hij mocht altijd zijn Teva-sandalen aan, zelfs als het buiten koud was, en zijn voeten zagen er dan bemodderd en blauw uit. Mijn moeder schudde dan haar hoofd en zei: 'Zie je nou?' En ik zag het – ik zag het en wilde dat ik het ook mocht. Op een dag zat Willie naast me tijdens de snackpauze en hij sopte zijn crackers in zijn glas melk tot ze als een berg drab op de bodem lagen... En de volgende dag was hij verdwenen. Hij is verdwenen en nooit meer teruggekomen.

In de schuilplaats onder de glijbaan vertelt Ashleigh ons dat de heks hem heeft meegenomen. 'Ze noemt je naam, en daarna doe je alles wat ze zegt zonder dat je er iets aan kunt doen. Dan ga je overal naartoe waar ze wil.'

Lettie begint te huilen. 'Ze gaat hem opeten. Ze gaat Willie opeten.'

'Te laat,' zegt Ashleigh. In haar hand ligt een wit botje.

Het lijkt me te klein om van Willie afkomstig te zijn. Te klein om van welk lopend wezen dan ook te zijn. Maar ik weet wat het is. Ik heb het gevonden toen ik onder de paardenbloemen bij het hek aan het graven was. Ik heb het aan Ashleigh gegeven.

'En nu heeft ze Danny,' zegt Ashleigh.

Juf Lydia had ons eerder die ochtend verteld dat Danny ziek was en we hebben zijn smiley met de niet-vrolijke kant op het Wie-is-aanwezigbord geprikt. Na de pauze gaan we allemaal een beterschapskaart voor

hem maken. 'Danny is ziek,' zeg ik tegen Ashleigh, maar ze kijkt me aan alsof ik de stomste ben die ze ooit is tegengekomen. 'Denk je nou echt dat ze ons de waarheid zou vertellen?'

Dus wanneer juf Lydia even niet kijkt, glijpen we door het gat in het hek waardoor de honden en soms de konijnen op de speelplaats komen. Ashleigh, Peter, Brianna en ik zijn de dappersten van allemaal. Wij zullen Danny redden. Wij zullen hem vinden voordat de heks hem te pakken krijgt.

Maar eerst krijgt juf Lydia óns te pakken. We moeten naar binnen en in het pauzelokaal gaan zitten. Ze zegt dat we nooit, maar dan ook nooit van het speelplein af mogen. Weten we dan niet dat het gevaarlijk kan zijn?

Brianna kijkt me aan. Natuurlijk weten we dat. Daarom wilden we ook weg.

Peter begint te huilen en vertelt wat Ashleigh over de heks heeft gezegd. Juf Lydia's wenkbrauwen komen als twee dikke zwarte rupsen naar elkaar toe. 'Is dit waar?'

'Peter is een leugenaar. Hij heeft alles verzonnen,' zegt Ashleigh, en ze knippert niet eens met haar ogen.

Daardoor weet ik dat de heks haar ook al in haar macht heeft.